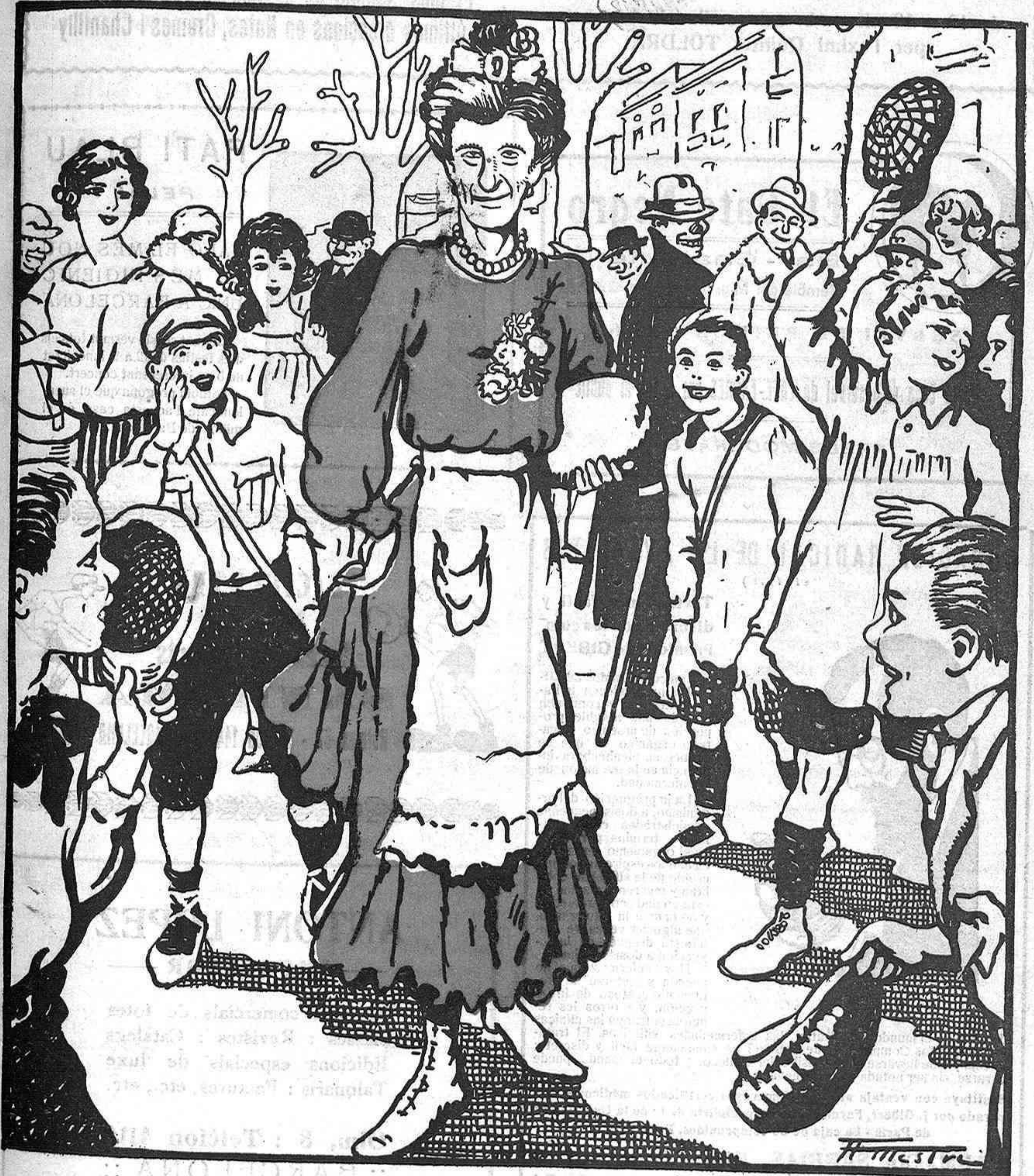

Barcelona 13 de març de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII Número 2401 15 cèntims — Atrassats 30

LES DONES REGIDORES

—Aquesta és la nostra candidata!

SALON DORE de la GRANJA ROYAL

Lloc predilecte del
públic distingit

TE-CONCERT

de 5 a 8 i mitja tarda amb música de Tzigans

Vetllades musicals

de 10 a 12 nit amb extraordinaris concerts
per l'eximi Quintet TOLDRÁ

Elegants sortides de Teatre

de 12 a 2 i mitja de la matinada
amenitzades per l'Orquestrina ROYAL

: El més selecte en el Ram de Pastisseria :
Les últimes creacions en Nates, Cremes i Chantilly

El Gato Negro

Bar - Charcuterie

Rambla del Mig, 36-38 - Tel. 2290 A

SERVEI DE PRIMER ORDRE

Única Casa amb servei de CAFE-EXPRES per a tot el públic

PREUS MODERATS

PATI BLAU

PELAI, 1

SALÓ EL MÉS NOU
EL MÉS HIGIENIC
ÚNIC A BARCELONA

Elegant sessió vermut tots els
dies festius de 12 a 2, amenitzat
amb un interessant concert.

Tothom pregona que el suc-
lent cafè d'aquesta casa, és el
millor de Barcelona.

CURACION RADICAL DE LA AVARIOSIS

(SIFILIS)

Tratamiento fácil y
discreto con los com-
primidos de GIBERT

Los comprimidos de GI-
BERT no producen irrita-
ción intestinal y contienen
además una notable pro-
porción de arsénico en es-
tado orgánico en que se
conoce su bienhechora in-
fluencia en la evolución de
la enfermedad.

La impregnación del or-
ganismo, a dosis pequeñas
administradas cotidianamente,
termina por crear en el
organismo un medio en que
los espiroquetos (microbio
de la sífilis) se debilitan y
mueren. La salud no está
en nada comprometido y no
ocurre la intolerancia que
algunas veces se manifiesta
después de la inyección a
dosis máxima.

Hay enfermos que no
pueden someterse al trata-
miento costoso de la in-
yección, y a otros les re-
pugna entrar en las clínicas

donde todo el mundo sabe
tratan las enfermedades
sífilíticas. El tratamiento
por los Comprimidos de
GIBERT es sumamente fácil
y discreto; la caja puede
llevarse en el bolsillo del
chaleco, y todo el mundo
puede curarse sin ser
notada su enfermedad.

Sustituye con ventaja al 606 ·
Numerosos certificados médicos ·
Preparado por J. Gibert, Farmacé-
utico especialista de 1.º de la
Universidad de París · La caja de
50 comprimidos, Ptas. 7'50

FARMACIA SARRIAS, Plaza Santa Ana, 9
FARMACIA TARRÉS, calle Carmen, n. 34

BICICLETES

Motos

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

ANTONI LOPEZ

— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes
classes : Revistes : Catàlegs
Edicions especials de luxe
Talonaris : Factures, etc., etc.

Olm, 8 : Telèfon 4115
:: BARCELONA ::

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

La pobra premsa

ot el camp del "Barcelona" es va aixecar contra els periodistes, demanant la seva expulsió. Eren vint mil boques cridant: Fora! Eren vint mil braços senyalant la porta de sortida del camp, a tall d'àngels expulsors del paradís futbolístic, an aquells Adams que havien caigut en pecat. Els periodistes han decidit no fer ressenyes del partit del "Barcelona". Ens trobem, doncs, davant d'una solidaritat del públic contra els periodistes i d'una solidaritat dels periodistes contra un club.

Immediatament ha sorgit el dilema: Qui aguantarà més, el club o la premsa? A qui perjudica més, a la premsa o al club? A la premsa, responen els addictes als clubs, perquè aquest recull el setanta cinc per cent de les simpaties de la ciutat. Al club, responen els periodistes, perquè sense la premsa no s'exalten els apassionaments, ni es fan famosos els jugadors, ni es compliquen novellescament les qüestions esportives.

Ens trobem, doncs, davant d'un plet interessantíssim i que decidirà, cas de continuar, si és cert o no el valor que es concedeix a la premsa. An aquesta se li atribueix un gran poder de fer i desfer reputacions, i en conduir cap allà, o cap aquí, a la gent. Sinó se'n parla dels jugadors, aquests seran tan populars com ho són ara? I si arriben a la popularitat, arribaran, també, a produir l'obsessió de la gent?

Som periodistes i hem de confessar, que la premsa contribueix als enlairaments, però no pot impedir-los. Pot fer una fama, posant-li fonament de "gacetilles", però una fama, ho serà sense cap solt de premsa. Quin home era més popular a Catalunya que el "Noi de Tona"? Cap. I el "Noi de Tona, no tenia premsa, Quins articles, quins solts han fet famosos an els tipus populars? Quines campanyes de premsa han donat renom a les botigues típiques que coneix tot Barcelona? Quins ditirambis públics han estat dedicats, an aquesta o a l'altra pecadora, el nom de les quals no podrien ni aparèixer en els diaris?

Aquells que cridaven en el camp del "Barcelona": "Fora els periodistes, que no els necessitem per res!", tenien raó. La premsa no és res.

... .. I quan el temps passa, ella torna, pobreta, a parlar dels homes i de les coses que volia boicotejar, perquè són l'actualitat, la seva deessa.

Però la seva venjança és que ella és la pròpia vida, el mirall de la vida. El club "Barcelona", boicotejat per la premsa, hauria de fundar un periòdic—que no el fundarà, car tot s'arranja—per a que el seu públic, que desprecia a la premsa, tingués premsa pròpia.

PARADOX

Ja en màquina aquest número, ens arriba la notícia de la claudicació dels periodistes. Era inevitable. Per alguna cosa vàrem retolar aquesta crònica «La pobra premsa».

LA IMMORALITAT

Tots vostès deuen recordar l'actuació a Barcelona—actuació desastrosament ridícula—d'una companyia (?) de revistes francesa que s'anunciava procedent del teatre de "La Cigale", de París.

Aquesta companyia, que era francament dolenta, representava una obra francament dolenta també. Una cosa que a París potser era una revista, però que aquí fou una altra cosa difícil de nomenar.

Però això, que ja no ens interessava llavors, tampoc ens interessa ara. La companyia aquella que ens havia vingut a civilitzar amb la seva revista—a nosaltres, que havíem vist les del malaguanyat Bayés!—va haver de plegar. I, no sabent on anar a caure, va caure a Tarragona. Tot Tarragona anava ple d'uns rètols que anunciaven:

COMPANYIA DEL
THEATRE LA CIGALE
DE PARÍS

I així que les senyores vegeren aquest rètol, se'n anaren, escandalitzades, a veure al governador, a protestar davant del governador.

El governador, un xic estranyat, volgué sapiguer el motiu de tal protesta.

—El motiu? Però, què no l'endevina?

—No.

—Però, home de Déu, com vol que portem les nostres filles al teatre a veure la companyia de "La Cigale"!!

Proses epigramàtiques

AQUESTS DIES...

Aquest número
 ha passat
 per la prèvia
 censura militar

Aquests dies en què s'inicia la Primavera, tenen per al glossador, que és—els ho direm en confiança—un pobre home, un encís de cosa meravellosament rescent nada.

Sentimentalisme? Romanticisme? Literatura? No, no, de cap manera cap de les tres coses. L'espectacle d'aquest primer barboteig és una cosa que gairebé emociona al glossador, com abans l'emocionava l'amor—això que en diem amor—d'una dona. Saben per què? Perquè el glossador ja té anys, i amb els anys cabells blancs.

Posem-se una miqueta—tan sols una miqueta—cursis? Posem-s'hi. Un dia és un dia. Ademés, la Primavera és l'època cursi per excel·lència. I millor que ho sigui. La cursileria és la sal de la vida. Beneïts siguin els que s'emocionen amb un llibre de versos, amb una cançó trista, amb una posta de sol o amb una nit de lluna! Beneïts siguin els que s'enamoren d'una dona—que, afortunadament, són pocs—i ploren per ella! No tothom té llàgrimes en aquest món!

Ademés, l'alegria és una cosa tan baixa, tan a l'alcanç de tothom, tan arran de terra, que resulta més distingit, més aristocràtic, estar trist.

Oficialment, la Primavera encara no ha nascut: però ja els ametllers s'han vestit de blanc com les núvies—que és original i que fa bonic aquesta imatge de les núvies!—i el cel és blau com una immensa, dolcíssima, sorprendedora, mirada de pietat i de perdó.

El glossador—que ja us hem dit que és un pobre home—estima la Primavera per lo que té de femenina, per lo molt de dona que hi ha en ella: ara riu plena d'or de sol i de blau cel, ara plora amb els desesperants fils de pluja, ara s'enfada i crida plena de trons i llampecs, ara remuga deixant-se dur pel vent dels mals pensaments...

Ve't aquí perquè aquests dies porten una profunda turbació a l'ànima cansada i malaltissa d'aquest pobre home que és el glossador.

XARAU

SALPER

COM CADA ANY

Xerraires en vers

Som astorats cada vegada que veiem uns versos. Estem tan habituats a llegir estupideses en vers, que arribem a sentir horror als versos, i això que el que escriu ço que llegiu, fa versos.

A Catalunya potser són més de cinc cents els xerraires en vers. S'havia arribat a creure que Catalunya era un poble de poetes, i el que és un poble de gent que fa llàstima fent versos. Exceptuant el genial Joan Alcover i en Gabriel Alomar, no tenim res gros, actualment, en vers.

En Josep Pla—que és l'home jove de més pesquis que tenim—odia als versaires catalans i fa bé en odiar-los. No odia el vers. No hi ha res més bell que uns versos bells. I en Josep Pla no és cap bestiola—com seria necessari ésser—per a no comprendre la transcendència del vers a través dels pobles i de les civilitzacions. Però també és sobradament home per a comprendre que són odiables aquesta colla de rimaires del ridícul, que embruten les pàgines de totes les revistes que els és permès.

Naturalment que un home que fa versos—com jo—potser no és el més indicat per a escriure aquestes coses. Però m'ho fa dir el gran amor que tinc a la poesia veritable; m'ho fa dir la dignitat que poso en els versos quan els faig i el fistic que sento quan veig segons quins versos.

Jo crec que moltes revistes guanyarien molt en dignitat literària si feien tres o quatre anys de dejuni de versos. Potser només serien tres o quatre els que publicarien versos. Millor i molt, millor. Avui s'ofeguen les valors i sura només l'escuma.

El lloc que deuriem ocupar uns versos, valdria més que l'ocupés una estampeta del sagrat Cor de Jesús, encara que fos en una revista antireligiosa. Us juro que faria més bonic.

Xerraires en vers, sinònim de gent estúpida. D'això en tenim una abundor espasmant.

En l'*Anuari dels catalans*, en Josep Pla hi ha fet "Dotze retrats" d'hommes que fan versos. Cal que diguem que aquests "dotze retrats" han sortit retocats i mutilats perquè havien de sortir-hi; perquè en aquest país incipient encara no poden dir-se les coses com deuriem ésser dites! En Josep Pla en els "Dotze retrats", tal com han sortit en l'*Anuari dels catalans*, ja ha fet una cosa grossa; ha fet el que en una comparació molt gràfica deia un gran amic meu. "S'ha descordat al mig del carrer de Tallers", que ja és una cosa grossa. Però tal com el senyor Pla va escriure els "Dotze retrats", allò era "descordar-se al mig de les Rambles". I val a dir-ho: N'hi ha per tant.

N'estem tips de veure "patums" enlairats i homes que valen per terra. Això ens dol en l'ànima l'haver-ho de

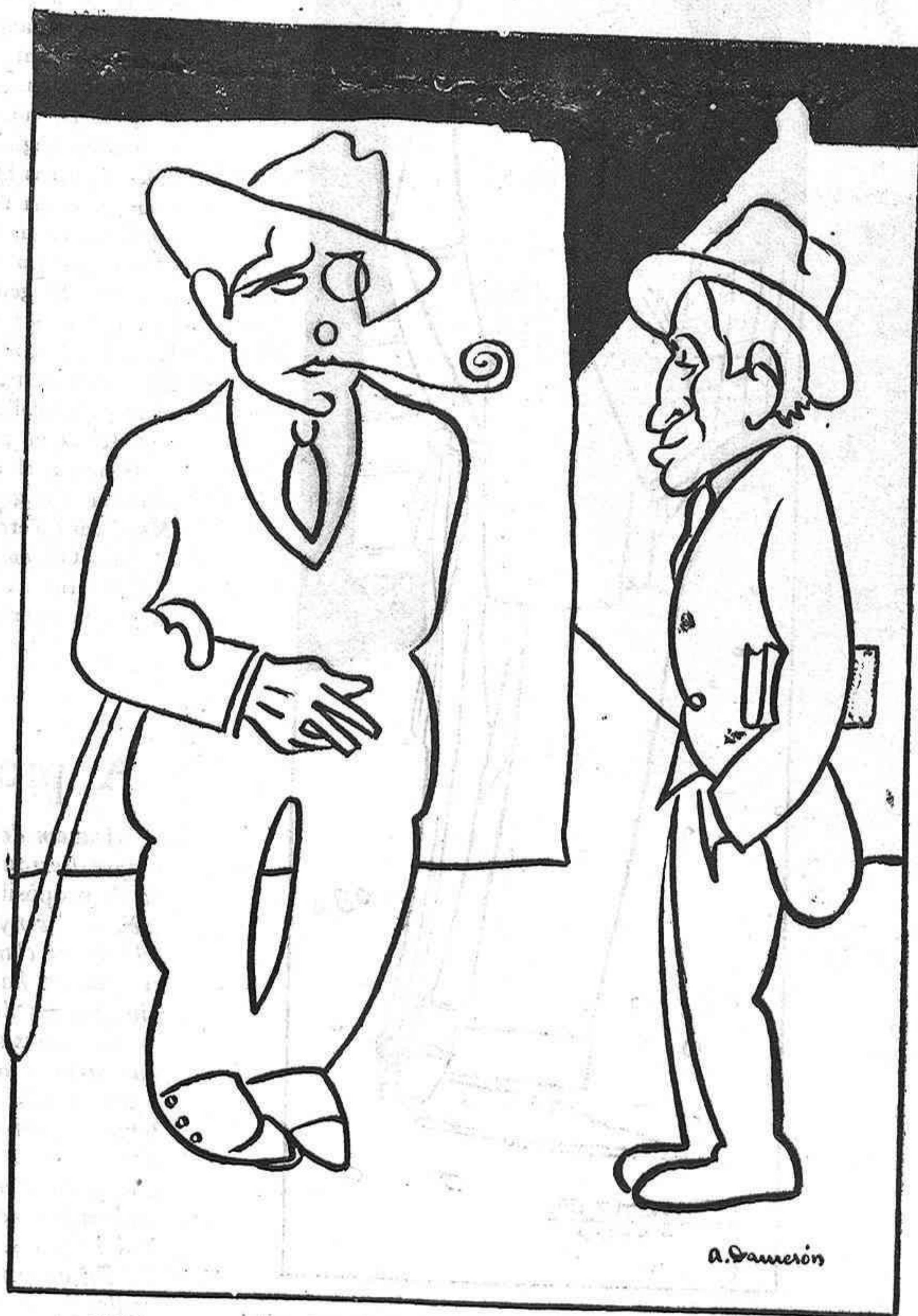
dir, més que més en les actuals circumstàncies, però és així.

I la generalitat d'aquesta gent que fan versos, però que no saben fer una carta, són una gent amb la qual no podeu parlar-hi ni barret en mà. Nosaltres sabem que el gran Maragall, el diví mestre de la paraula viva, rebia, parlava i aconsellava al més humil i ho feia amb una humilitat exemplar. Ço que ens falta és ésser voltats d'una altra dignitat literària de la que avui ens volta. Ço que ens falta és que aprenguin a callar els mussols quan el rossinyol canta.

JOAN D'ALIÓ

Un *corrido* deia:

Jo he rebut tots els sagraments, excepte el del matrimoni. D'aquest no n'he rebut l'original, però n'he fet moltes còpies.

LA MODA

—Què no te'n dones vergonya d'anar amb un llibre pel carrer?
—Doncs amb què vols que hi vagi? Amb una pilota?

CONVIT

— Et convido a donar un passeig amb el meu Studebaker.
 — No, noi, res de Studebaker! M'estimo més anar a peu!

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn

El geni dramàtic de Guimerà. Joan Ors. "Editorial Catalana".—Barcelona, 1924. Tres pessetes.

D'aquest llibre que ha escrit Joan Ors, estudiant el geni del teatre nostrat, voldríem parlar-ne amb la cura i l'atenció que mereix. Però als que fem la crítica literària d'un periòdic, sigui el que sigui, a voltes ens succeeix que allò que voldríem llegir amb atenció i quietisme només podem llegir-ho de burxada. Això passa a tots els crítics, però molts d'ells no tenen la nostra sinceritat de dir-ho.

Al rebre un llibre del qual heu de parlar, llegiu la pàgina deu, la quinze, la vint-i-vuit, trenta quatre, cinquanta dos, seixanta tres, setanta, vuitanta i cent. I com que ho heu trobat bo i interessant, baixeu per la noranta, vuitanta dos, setanta sis, seixanta cinc, cinquanta set, quaranta vuit, trenta nou, vint-i-dos, disset, vuit i les quatre primeres.

Això és llegir de burxada. Però quan heu donat tantes burxades a un cos humà, a tall de burot, per a mirar si porta frau i sempre us ha respost amb sang viva, ja podeu assegurar que aquell cos és sa, és bo. En alguns llibres, a la segona burxada ja trobeu postrema; ja us demostra la podridura literària que contenen. El geni dramàtic de Guimerà, que tan acertadament ha escrit Joan Ors, sempre ha respost amb sang calenta i viril. Es una crítica assenyadíssima de l'obra genial del que fou heroi del nostre teatre. Joan Ors arriba a l'essència del gran dramaturg i n'explica els secrets que encenien d'emoció l'obra viva i pontejan de realitat.

Compara el nostre Guimerà amb Shakespeare i Corneille i examina detingudament les obres cabdals: Judith de Welp, Mar i cel i Terra baixa.

Joan Ors ens ha ofert un llibre de crítica dels més encertats que s'escriuen a la nostra terra. Amb les burxades que li hem donat, ha respost amb sang viva, perquè és fet amb sang viva.

A propòsit d'una antologia

Acabem de llegir, amb gran estranyesa, una crònica del senyor Ferràn Soldevila, publicada amb aquest mateix títol de A propòsit d'una antologia. Nosaltres, francament, creïem al senyor Ferràn Soldevila, un jove de criteri, d'intelligència clara, d'innat bon gust. La lectura de la seva crònica ens ha fet dubtar de si eren reals i efectives, o imaginàries, les dots intel·lectuals del jove escriptor.

En aquesta crònica del jove escriptor Soldevila, s'ataca durament a un home de tanta solvència literària—vulguin o no vulguin quatre jovenets que s'atorguen entre ells patents de savi—com és En Moliné i Brasés. No s'ha d'oblidar que el senyor Moliné i Brasés no ha pogut tenir el goig d'adquirir una patent de savi de les mentades. Nosaltres, amb molt dolor, acompanyem en el sentiment al senyor Moliné i Brasés.

En aquesta crònica del jove escriptor senyor Soldevila es llegeix, a propòsit de l'antologia Les cent millors poesies de la llengua catalana (I) publicada per En Moliné i Brasés: "L'acollida que els literats catalans varen fer-li no fou

molt cordial". Això, aquestes paraules, les atribuïm a la joventut, a la lleugeresa del senyor Soldevila. Quan el senyor Soldevila tingui més anys, adquirirà una serenitat que ara li manca. Els pocs anys fan perdonables moltes coses. En aquest món s'ha de tenir certa benevolença.

En la crònica del jove escriptor Soldevila, es llegeix també: "En Moliné havia seguit un camí que difícilment podia conduir-lo a l'èxit". Per què difícilment, senyor Soldevila? Perquè en l'antologia hi figuraven Francesc de la Via, Josep Ixart, Verdaguer, Fra Anselm Turmeda, Pere Torrella, Leonart de Sors, Pere Serafi, Jordi de Sant Jordi, Jacme Roig, Joan Roig de Corella, Joan Rocafort, Huc Bernat de Rocaberti, Anicet de Pagès de Puig, Milà i Fontanals, Auziàs March, Ramon Llull, Joaquim Bartrina, etcètera, etc.?

Nosaltres ja compremem que el jove escriptor senyor Soldevila havia de fer veure que no li agradava la tria feta pel senyor Moliné i Brasés. Nosaltres ja compremem que, encara que li agradi l'altra, la d'en Moliné i Brasés, ha de fer veure que prefereix aquesta que ara darrerament ha publicat en la col·lecció de Els nostres clàssics el senyor Capdevila (J. M.). Ell ja sap que l'antologia publicada pel senyor Capdevila (J. M.), és més incompleta, però molt més, que la publicada pel senyor Moliné i Brasés. Hi manquen la majoria dels nostres clàssics, els més singulars, els més característics, precisament en una col·lecció que es titula: Els nostres clàssics; ell ja sap que el senyor Moliné i Brasés té una obra més vària i més seriosa, i ha fet més per la literatura catalana que no ha fet el senyor Capdevila (J. M.); ell ja sap que de Les cent millors poesies de la llengua catalana, del senyor Moliné i Brasés, triades amb tota cura i devoció, a Les cent millors poesies líriques de la llengua catalana, triades amb bona voluntat, però amb no massa encert—dit sigui amb tots els respectes que ens mereix un jove escriptor de tantes aptituds—pel senyor Capdevila (J. M.) hi ha molta diferència... però ell, el senyor Soldevila, havia de donar belligerència al senyor Capdevila (J. M.), i no la podia donar—creiem que sentint-l'ho molt, perquè ens pensem que el jove escriptor Soldevila té el talent necessari per a distingir de lo dolent lo bo—al senyor Moliné i Brasés, malgrat els mèrits, reconeguts per tothom, d'aquest últim.

Però és que el senyor Ferràn Soldevila sap de sobres—com deu saber tantes altres coses!—que parlar en bé dels vuitcentistes no fa bonic, que s'ha d'ésser noucentista encara que l'esperit d'un simpatitzi més amb l'edat de pedra que amb la de la fotografia per telègraf. Lo que no sap és una cosa, i nosaltres—modestament, amb tota la modestia que ens ha caracteritzat sempre—li volem ensenyar: i és que és igual ésser vuitcentista que noucentista. La qüestió és ésser un poeta, un escriptor de debò! La qüestió és no confondre aquests amb els que, en realitat, no són més que dilettanti.

(1) Sèptima edició. Cinc mil exemplars de cada edició. Res!...

ALFA

La conferència d'en Pich

El passat diumenge va donar en Pich la seva anunciada conferència amb el tema: "L'Exposició, Barcelona i la seva grandesa futura". La sala del teatre "Barcelona" estava plena d'una molt distingida concurrència. Entre aquesta concurrència cal comptar-hi lo millor del nostre món de finances. Això vol dir

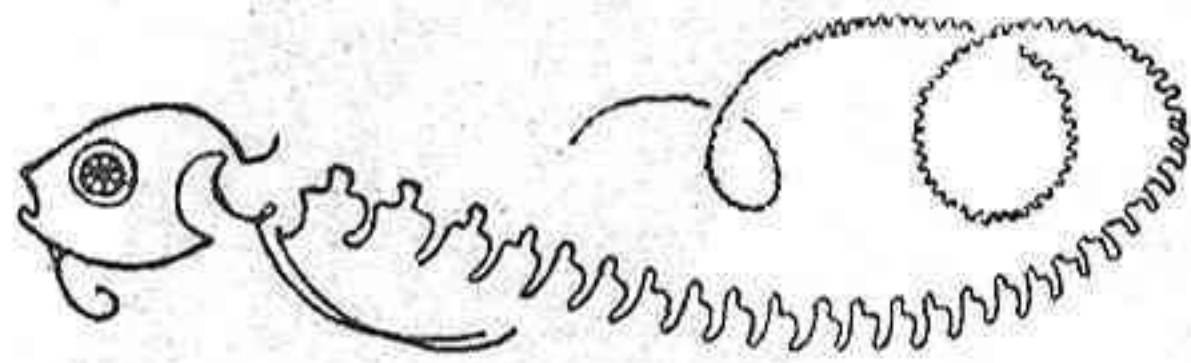
REFLEXIÓ

—Quina Quaresma més llarga!

una adhesió ferma i decidida a l'acte i a les idees i projectes del conferenciant.

Alegrem-se d'aquesta adhesió, ja que significa molt per la nostra civilitat. I la civilitat, avui i sempre, és una cosa molt sèria.

A ell sols, a En Pich, es deu l'haver convertit en un jardí bellíssim un ermot fastigós com era Montjuich abans de projectar-se l'Exposició d'Indústries Elèctriques. L'home que s'ha proposat una obra tan magnífica com és l'Exposició d'Indústries Elèctriques, mereix tots els nostres respectes. Per lo que porta fet i per lo que pot fer, que pot ésser molt.

Arengues de Quaresma

III

LUXÚRIA

Per sè el pecat de turno
el de luxúria
avui vui endinyar-vos
aquesta murga
amb seguidilles,
que porten dintre l'ànima
molt sensualisme.

Oïu, germans caríssims
els meus clamors:
tots aquells sers que pequen
amb intenció,
són llibertins
i no pot perdonar-los
ni Déu, oïu.

En est greu pecat cauen
tots els mortals
que cerquen amb defici,
per al seu mal,
llibres de mena
que cada un és un dardo
per a la mèdula.

Aital pecat al Cine
entre la fosca
medra com dintre l'aigua
medra la foca
i en els Concerts
és on li cau la bava
entre els vels verds!

Hi ha qui amb aquest pecat
hi peca doble
bressant a la innocència,
esperant l'hora;
i sobre això
alguns padres Romans
daran... raó!

D'altres que s'aprofiten

fins del sant temple
per consumà amb cinisme
les seves fetes;
el frenesí
d'aquest pecat no es para
amb res, oïu.

Aquest que sembla un Sant
i fins porta hàbit
li agrada fer mil mèrits
per a l'escarni
amb la ventura
de les dolces fiblades
de la luxúria.

I el color d'aquest pecat
s'ha vist per ell
dessota de la imatge
de Nazareth,
brindant alhora
la falda de l'escarni
més afrentosa!

A dintre d'un sagrari
tot ço que no és
resar salvat i credos
és compromès;
i a més ens prova
que en tals llocs amb l'escarni...
s'hi peca doble!

Vaja, mortals caríssims,
els que pequeu:
fareu fins alçà... el poble
i... el sometent,
que oïu, oïu:
del pecat de luxúria
n'esteu farcits!

Si aquestes seguidilles
no són castisses,
serà perquè els hi manca
sè a Andalusia,
que sevillanes
ho són tant com les prèdiques
de fe dels frares.

Necessitas caret
leges, resulta
en la llengua que us parlo,
segons consulta
que pels rostits
quan manca la forquilla...
són bons els dits!

IVAN TOC

La força del vi

Dos promesos, acompanyats dels pares d'ella, compareixen davant del rector per a casar-se.

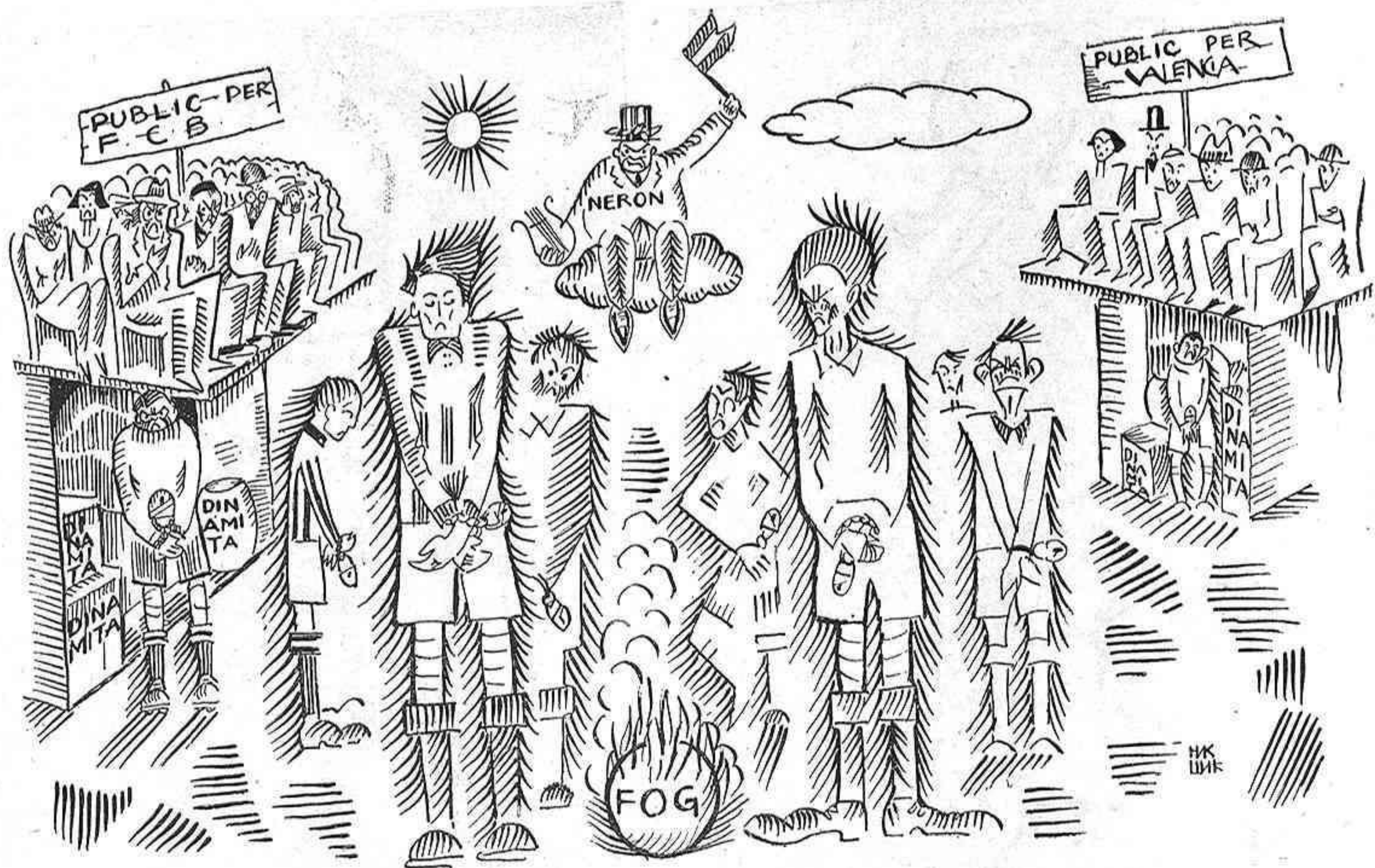
El sacerdot es revesteix, i així que els crida, veu que el promès, o més ben dit, el compromès, feia unes eses tan trontolloses que l'església li venia petita.

El bon rector, va dir:

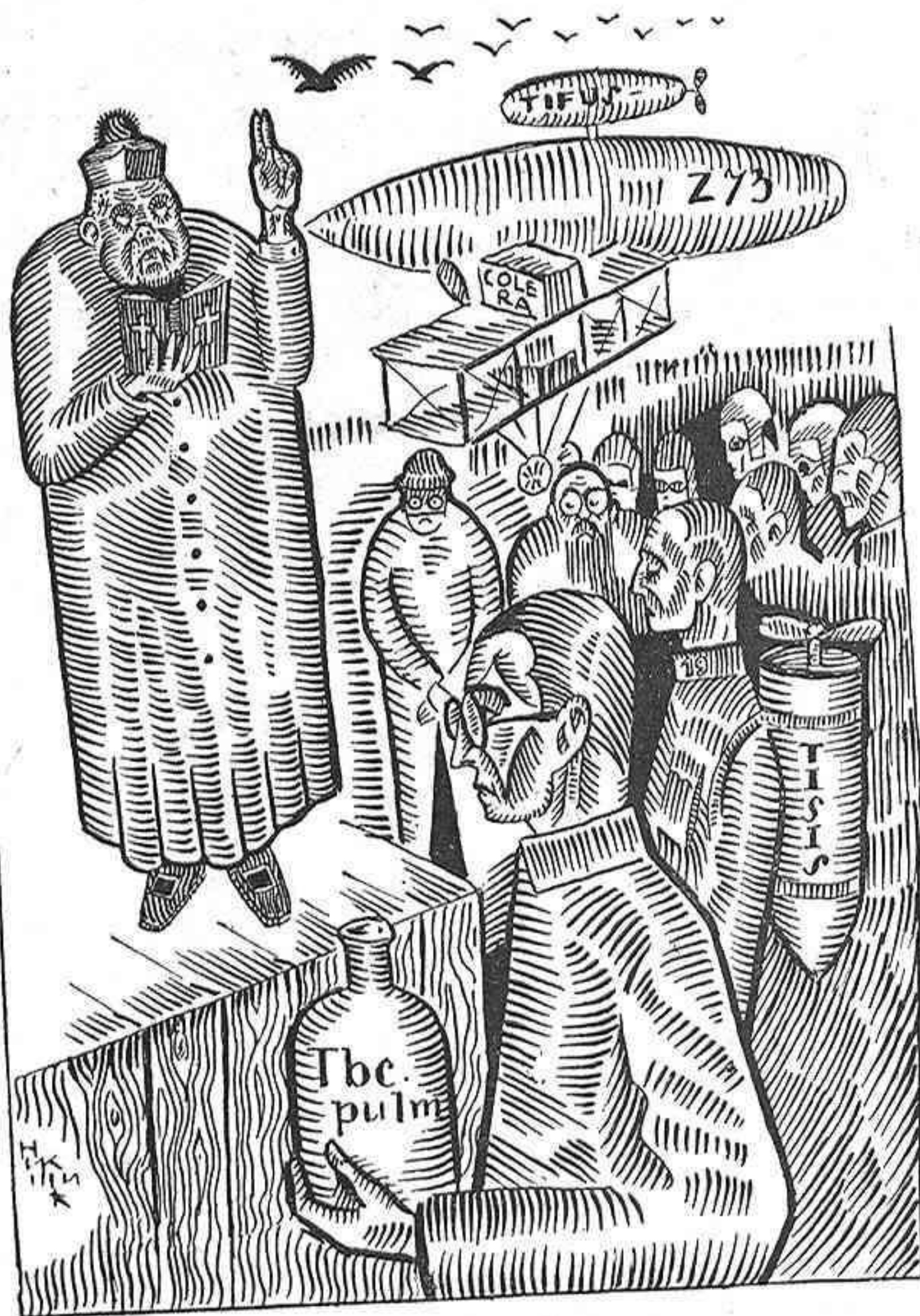
ELS QUE DORMEN AL PARC.—Per necessitat, per mandra o per son.

(Apunts del natural per Mateu Balasch)

SI NERÓN VISQUÉS A BARCELONA...

Ve't aquí com organitzaria un partit de futbol. Posaria dinamita sota el públic i lligaria als jugadors.

LA GUERRA FUTURA

Tots els metges seran soldats.

—Ja poden comprendre que en aquest estat jo no puc casar-los.

—Es que...

—Res. Tornin un altre dia que no hi hagi temporal.

Varen tornar-hi un altre dia, i aquell ja no varen ésser eses, era un tràngol de vi tan fort que fins els sants s'es-temordien.

—Que no els puc casar en aquest estat!—digué el rec-
tor.—Això ja podrien comprendre-ho.

—Es veritat, senyor Rector, però li tenim de dir una
cosa: que quan no està pet, ell no vol venir.

—Doncs, així, doneu-vos les mans. Que el vi hi faci
més que nosaltres.

TELO ENLAIRE

ROMEA

La farola és un drama, en vers i prosa, que ha escrit el se-nyor Ferràn Agulló. La farola no ens ha agradat. No, no, de cap manera! De cap manera drames d'aquesta mena, ja que amb ells es corre el perill de convertir el teatre català en teatre de titelles.

La farola, en una societat recreativa, i interpretada per afi-cionats—aplaudits en els mutis per les famílies—hauria tingut molt èxit. Es un drama de diumenge a la tarda, de societat re-creativa.

Es un drama de cartró, tot lo que en ell diuen i fan els personatges és de cartró. Un drama antiquat, passat de moda. Que els drames, com tota obra d'art, no passen de moda? Sí, senyor, hi ha una mena de drames que passen de moda, que es tornen rancis: els dolents.

La farola és, doncs, un drama ranci. L'acció passa, com sempre, entre gent de barretina. Talment sembla que el teatre català s'acabi amb els pescadors i els pagesos, aquesta gent que menja ceba i diu "Tafol!"

El drama d'aquesta gent—sobretot tal com el veu el senyor Agulló—no ens interessa. No creiem que existeixi el jugador que li canti a la seva dona les excel·lències del joc. Creiem que farà tot lo contrari: amagarà, per vergonya, el seu vil defecte. Tot allò dels amors dels calamars que, segons el senyor Agulló, s'enamoren com el homes babaus—semblança gens polida, gens poètica—tot allò dels raps, són coses que ni vénen a tomb en l'acció ni en l'ambient—ja que un pescador es pot passar dos actes sense fer menció del mar i dels peixos—ni interessen, ni fan gràcia.

El llenguatge és dur, artificios, mancat de calor humà fins en els moments més intensos, més dramàtics. Ademés, per què usar d'una manera tan llastimosa el vers? Es que una pobra dona pagesa, mal educada i mal vestida, pot parlar en vers tan sols perquè al seu promès el van fer presoner a Filipines, el va creure mort i va veure que havia ressuscitat quan ja ella estava casada amb un altre? Es que quan plou, trona, llampega i fa vent, s'està un home al carrer dient versos per a convèncer a una malcasada?

No es pot negar que la situació, que s'ha volgut fer poètica, resulta grotesca. Els vers requereix una gran noblesa en l'acció

i en els personatges. Aquesta noblesa manca absolutament en l'acció i els personatges de *La farola*.

La interpretació perfecta, com si l'obra fos feta a la mida dels actor del "Romea".

VICTORIA

El diablo verde o *La Trompeta del Juicio* és una revista que firmen uns senyors als que no tenim el gust de conèixer. No sabem lo que passa amb aquest gènere—que no és pas tan fàcil quan es vol fer amb bon gust—però d'un quan temps an aquesta part, qualsevol sabater, qualsevol fumista, escriu revistes. I es dóna un cas molt curiós: aquesta mena de senyors escriuen revistes sense saber escriure. En aquestes revistes, naturalment, hi surten unes manolas, moltes, a ramades. Aquestes manolas porten totes mantons de Manila, com si no poguessin anar vestides d'altra manera, diuen que són néetes de Goya—amb lo qual no fan massa favor a Goya—i, amb un aire de schotis—que és un ball estranger—asseguren que són les dones més castisses, més guapes i amoroses del món, amb lo qual no es fan massa favor a si mateixes.

En totes aquestes revistes, s'explota un patriotisme pocasolta i de pandereta: La reixa florida, el sol, el cel blau, la guitarra, el vi, la punyalada.

El Diablo verde aquest, és un pobre diable que no té cap ni peus. La revista ha de tenir visualitat, chic, elegància. I aquesta del "Victoria", llastimosament, no té res d'això.

A l'actor senyor Arnaldo li aconsellariem, si ens hagués de creure, que es tregués la cinta aquella del monocle, perquè és cursi i passat de moda. Però no ens creurà. Els còmics no creuen mai a ningú.

L'ART ALEGRE

—Soy una flor
del cabaret!

NOVEDADES

El senyor Marcelí Domingo ha estrenat un altre drama: *El pan de cada día*. Però aquesta vegada, el públic—que per cortesia deixà passar *Vidas rectas*—li ha dit que no. Ha fet bé el públic. El senyor Marcelí Domingo, indubtablement, no és un home de teatre, no és un comediògraf.

En *El pan de cada día* hi ha un conflicte, un conflicte no massa nou. Però el senyor Marcelí Domingo no l'ha sapigut tractar ni, sobretot, resoldre, ja que el seu drama, veritablement, no té solució. És difús, lent, lo que resulta sempre un defecte. El llenguatge és sempre declamatori, lo que mai és agradable.

Així, doncs, *El pan de cada día*, és una obra no lograda, mancada d'interès i d'emoció.

La interpretació molt justa per part de la senyoreta Moreno, el senyor Somera i demés actors de la companyia.

ELDORADO

Nita Jo és flaca, té uns ulls blaus com dues gotes d'aigua, un xic estràbics, una melena d'un ros cendrós, una boca molt roja en la que llueixen de tant en tant unes dents de la mandíbula superior, massa grosses. Té un caminar lent, de cadència de bressol, un gest suau, discret, una veu profunda, dramàtica, un xic aspra. Canta unes cançonetes un xic absurdes traduïdes de l'espanyol. Per què canta Nita Jo aquestes cançonetes d'origen espanyol, havent-n'hi de millors, de molt millors, a França? Per cortesia? Per mal gust?

Creiem que per lo primer, ja que no ens és possible atribuir-ho a lo segon. De la boca de Nita Jo han eixit cançons bellíssimes, plenes de gràcia, de tendresa, de dolor.

Ara canta cançons d'en "Joan Misterio". Afortunadament, les cançons d'en "Joan Misterio" no són tan idiotes com les de qualsevol Llurba, posem per exemple de cançons dolentes. Però és que en "Joan Misterio" escriu amb les mans!

La actuació aquesta de Nita Jo no ens ha plagut tant com altres ens plageren. Lo millor que canta és *La Seine*, però això ho hem sentit cantar a totes les nostres abominables cupletistes!

BOB

DE TUTTI COLORI

Jo no crec pas que hi hagi al món una ciutat que dongui, proporcionalment, és clar, tants artistes com Barcelona. De pintors només n'hi ha qui-sap-los, i de pintores i tot. Ara mateix, si aneu a les "Galerías Dalmau", us trobeu amb un esbatec de dibuixos fets per la Lola Anglada, una de les nostres millors mainaderes.

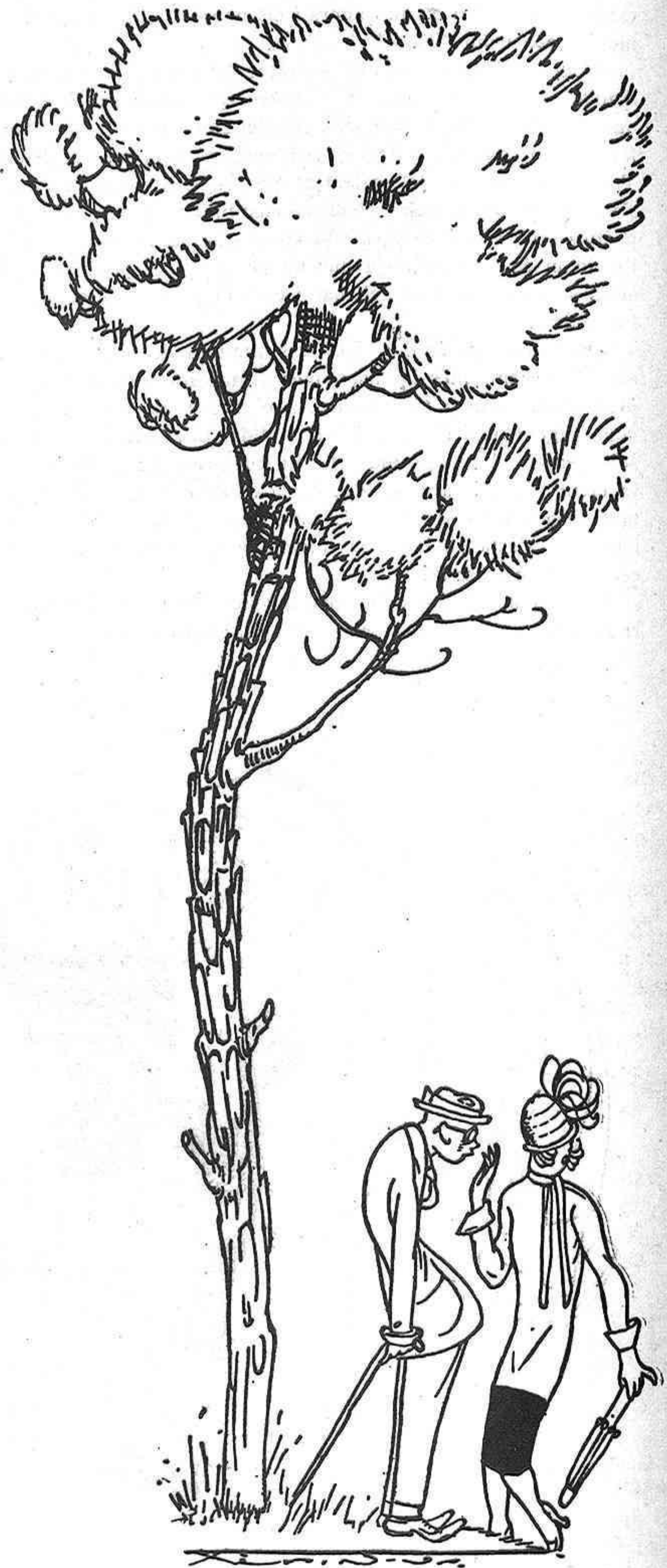
La Lola Anglada és una *dibuixanta* de gust i d'empenta, un si és no és anglesa, gran il·lustradora de contes per a infants. Demés pinta a la moderna i usa amb desembaràs els tons clars, atrevint-se fins amb el *tremp*, ço que no és pas estrany tractant-se d'una artista de bon *tremp* com ella.

Allí, prop de la Lola, el joier Jaumet Mercadé li fa l'aleta amb unes quantes joies d'art d'allò més maques i originals i un grapat de paisatges del camp de Tarragona, on el cel és pàllid i la terra esblaimada.

La Lola se'n riu de les pintures d'en Mercadé, car si aquest té paisatges bonics com el *Camp de Tarragona*, *Plovisquejant* i *Vinyes i avellaners*, ella exposa un *Jardí de Luxemburg* que s'hi sent el baf del Sena i *Una noia a la vinya* que sembla de debò.

Val a dir-ho: les pintures de la Lola i d'en Mercadé, són ben barcelonines i un si és no és parentes, pel color trencat d'unes i altres.

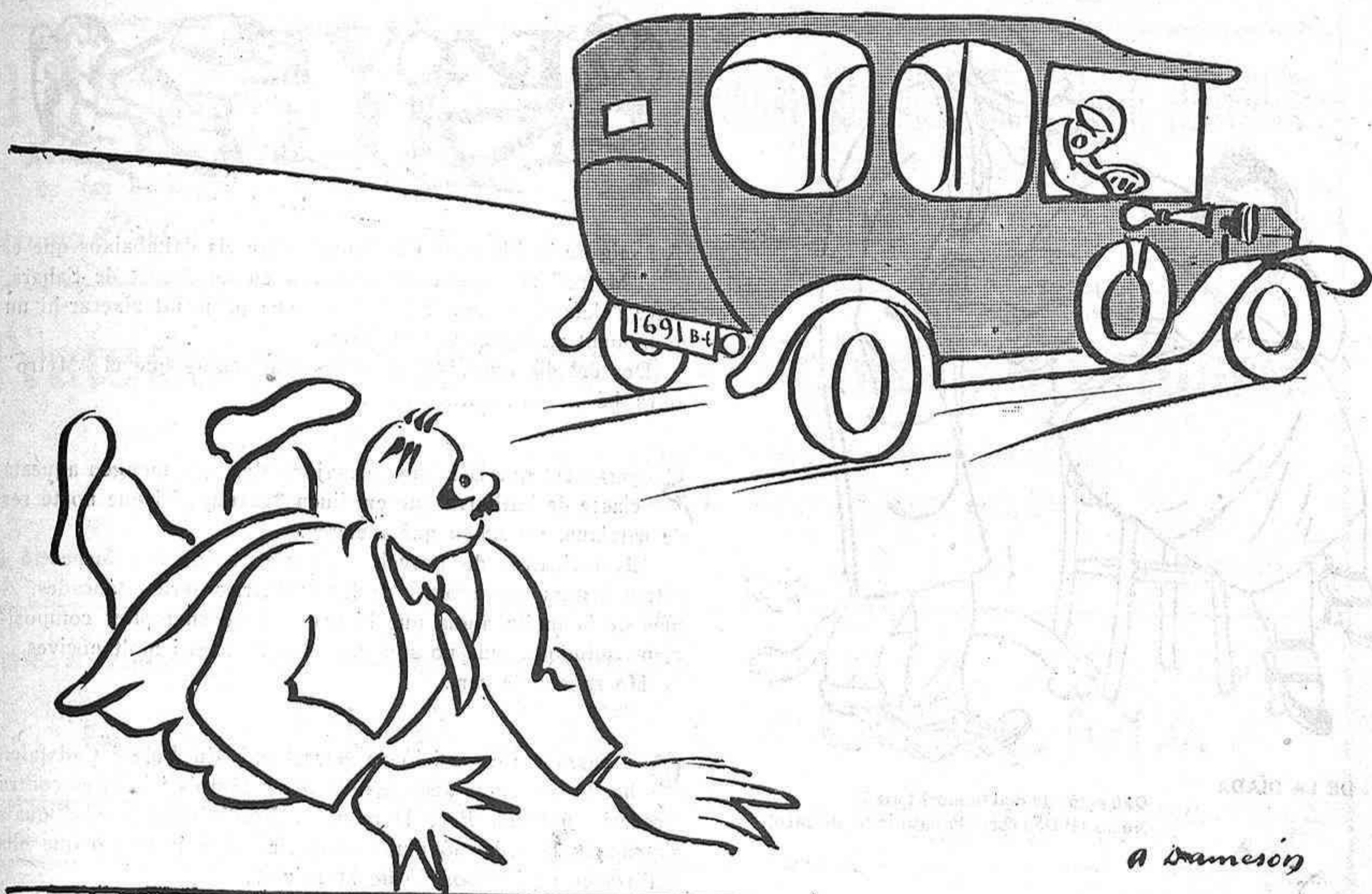
Al "Saló Parés" hi exposa un dels nostres pintors acostumats a fer noies maques, en Joanet Cardona, xicot eixe-

ELS ENAMORATS

—Em sento atret, senyoreta, pels seus ulls de cel.

—Ai, al parlar de cel, ja se m'ha ennuolat la vista!

A Samerón

L'ATROPELL

—I sort ha tingut que anava buit!

rit i bon dibuixant que té un agradós *savoir faire* i unes coloraines inconfundibles.

A París de França en Joan Cardona és força conegut per les típiques valencianetes, clàssiques andaluses i gitanetes autèntiques que hi col·loca sovint, de les quals ens en exhibeix ara unes quantes per mostra, boniques, ben abillades i plenes de picardia.

No hi ha qui vagi a "Cà'n Parés" i no s'enamori d'una de les mocetes d'en Cardona; l'un que si la *Rosario*, per la gràcia amb la qual llueix el *mantón*; l'altre que si la *Carmen*, embolcallada amb un vel blanc; l'altre que si la *Nena del vano* i l'altre que si *La gitana de la rosa*. Res, que només li manca a l'artista que se li emportin les xicotes que tenen més *salida*, per a fer un negoci rodó, de ço que me'n alegraria força.

Es tan difícil treure suc a l'art!

En Sàinz de la Maza ha fet un salt a les "Galerías Aréñas", no sé de fixe si endarrera o endavant, perquè és anar endarrera cercar el bon camí i anar endavant millorar notablement en l'ofici de pintor, com ha fet aquest expositor novell des de sa última exposició, presentant-se donat a l'estudi de la forma i al cultiu seriós de la figura, la qual pinta amb desembaràs i amb una gran sinceritat, com ho demostra amb el retrat de la seva mare i el de *El violoncellista*, ambdós d'un bonic caient modern.

Són bons estudis de figura *Marianin* i un parell de retrats de senyora, quins vestits tenen molta qualitat.

Nota breu.—Aquest jove pintor no defuig de pintar marcs i ja hi comença a tindre la mà trencada.

El tindrem present.

C. ARBÓ

DEPORTS

Què passa? Estem plens d'angúnia, de por. Per què? Senyors: per una cosa molt sèria! Perquè no sabem res del "Barcelona"! Perquè no sabem què s'ha fet d'ell! Perquè ningú en parla! Perquè no sabem si s'ha dissolt! Perquè no apareix el seu nom en les planas de la premsa!

Temem una tragèdia: que hagin sigut raptats els jugadors, i raptats de la manera més llastimosa: en trajo d'esport, o sigui en calçotets! O que alguna periodista, per a castigar-los, els nagi enverinat amb cigrons!

No sabem res del "Barcelona"!

Tenim por!

Al qui ens tregui d'angúnies i ens sàpiga donar raó de l'esmentat club, se'l gratificarà en aquesta administració amb un judició i utilíssim *Tratado de urbanidad* (1).

(1) Ademés, en la nostra Administració, poden adquirir-se els següents llibres, molt útils també: *El hogar y el trato social*, per Laura García de Giner; *Remedios que curan* i els *Singlots Poètics* de «Serafi Pitarra».

L'arca de Noé

De totes les coses arcaiques—entre elles les alcoves, ... els arcs i els arcàngels—no n'hi ha cap de tan gran com l'arca de Noé.

Pensant, pensant, hem descobert que l'arca de Noé és

DE LA DIADA

--Què estàs de mal humor? I això?
 - No ho sé! Deu ésser l'abstinència de carn!

l'animalada més gran del món. (Porque en ella havia un par de animals de cada especie).

Des del si del pare Abraham fins als nostres dies, no s'ha vist cosa semblant i si no hagués vingut aquell diluvi tan universal, el món encara no l'hauria vist (nosaltres no l'hem vist encara, ni sabem que van fer-ne de les estelles). Però sabem com va anar allò de l'arca i us ho volem contar:

Un dia, Noé començà a menjar suc de raïm, perquè el raïm no li agradava. Vinga menjar suc de raïm i desseguida somnià que s'ofegava, que queia un diluvi tan universal que semblava que queia el dipòsit i tot. Noé s'aixecà esverrat (ens havíem descuidat de dir que primerament va caure) i ple de suc de raïm que semblava un taverner, començà a fer forces animalades, i, està clar, què voleu fer-ne d'una animalada?

No tingué més remei que construir l'arca.

SOLUS

Del temps

Si ara el Metro no estés fent-se,
 no causés tant d'enderroc,
 no hi hagués radimania,
 qualque crim o qualque foc...
 Tal com ara està la Premsa,
 com—digueu-me—es guanyaria
 —sens cap altre tripijoc—
 nostre pa de cada dia...?

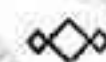
.....

FIDEL GRIFOL

Al mig de la Plaça de Catalunya, entre els daltabaixos que el "Metro" hi ha fet, convertint-la en un desert de Sahara, entre l'elefant, el camell i el tigre, s'ha projectat aixecar-hi un monument al Sagrat Cor de Jesús.

Des del dia que això es faci, estem segurs que el "Metro" anirà bé

Segurament que la immensa majoria dels que mengen aquesta classe de butifarra que en diuen "catalana" i que no té res de catalana, no saben què mengen.

Els tocinaires de Barcelona deuriem sofrir una inspecció i estem segurs que moltes de les tocineries serien tancades. A més de la molta aigua que hi tiren, hi posen moltes composicions químiques que no són gens beneficioses i molt nocives.

Ho sabem de cert.

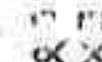

Què passa a l'Exposició de Barcelona? En Puig i Cadafalch ha fet presentar una querrela per calúmnia i injúries contra Frederic Barceló, Pere Domènec i Emili Vinyoli als quals s'atribueix la redacció d'una memòria sobre la gestió que ells realitzaren en l'Exposició de Montjuich.

Segons el Codi el delictes de calúmnia i injúries no admet comprovants.

Voleu pujar al monument de Colomb? Podreu estirar-li una miqueta més el dit i de passada mireu si hi trobeu l'anell d'Isabel la Catòlica i porteu-la a l'empenyo. Amb els diners que en treureu podreu pujar-hi unes quantes vegades més.

Abans els pobres de solemnitat trobaven un poc de refrigeri en la beneficència municipal. Avui tot s'ho menja l'estalvi. Hi ha un refrà català que diu que: "Els estalvis es mengen les estovalles". I és veritat. El que és llàstima és que els pobres que abans eren atesos no troben avui dia ni el mínim de sentit humanitari.

I el poble paga.

D'un poble de tantes antenes i tantes galenes i tants camps de futbol, què en voleu esperar?

No se'n pot esperar res més que una generació de gent distreta, panxa-contentos i senyors Esteves.

La garrotada encara és poc forta. Encara hi ha masses mesells i adormits en el camí.

ESTILO GENERAL DE CARTAS

Amorosas, Familiares, Mercantiles, Recibos, Pagarés, etc.

O SEA

EL SECRETARIO UNIVERSAL

Aumentado con el lenguaje de las flores, el abanico, reloj de Flora, abecedario mudo y otras curiosidades

PTAS. 0'50

Imprenta L'ESQUELLA i LA CAMPANA, Olm, 8, Barcelona.

El libro de las familias

Contiene todos los procedimientos de conservación de las SUBSTANCIAS ALIMENTICIAS

Un tomo 8.º tela

Ptas. 6

MANUAL METÓDICO DEL ARTE DE TINTORERO

SACAMANCHAS

Un tomo 8.º tela

Ptas. 6

Tratado práctico de Medicina Veterinaria

Comprende el arte de evitar y curar las enfermedades del caballo, el asno, la mula, el buey, el carnero, el puerco, el perro, etc., etc.

Un tomo 8.º tela

Pesetas 6

OBRAS COMPLETAS DE SANTIAGO RUSIÑOL

TOMO I

LA ISLA DE LA CALMA

Versión castellana de Rafael Marquina

Un tomo 8.º con el retrato del autor: Ptas. 5

COLECCION DIAMANTE

VAN PUBLICADOS 125 TOMOS

1. E. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie. 2. — Doloras, 2.ª serie. 3. — Humoradas y cantares. 4. — Pequeños poemas, 1.ª serie. 5. — Pequeños poemas, 2.ª serie. 6. — Pequeños poemas, 3.ª serie. 7. — Colón, poema. 8. — Drama Universal, poema, primer tomo. 9. — Drama Universal, poema, segundo tomo 10. — El Licenciado Torralba. 11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie. 12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie. 13. E. Pérez Escribá. Fortuna. 14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz. 15. Federico Urrecha. Siguiendo al muerto 16. A. Pérez Nieva. Los humildes. 17. Salvador Rueda. El gusano de luz. 18. Sinestio Delgado. Lluvia menuda. 19. Carlos Frontaura. Gente de Madrid. 20. Miguel Melgosa. Un viaje a los infiernos 21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra. 22. J. M. Matheu. (Rataplan) 23. Teodoro Guerrero. Gritos del alma. 24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos 25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas. 26. Ricardo Sepúlveda. Sol y Sombra. 27. J. López Silva. Migajas. 28. F. Pi y Margall. Trabajos sueltos. 29. E. Pardo Basán. Arco iris, cuentos 30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor. 31. M. Matoses (Corzuelo). ¡Aleluyas finas! 32. E. Pardo Basán. Por la España pintoresca (viajes). 33. } A. Flores. Doce españoles de brocha gorda. 34. } José Estremera. Fábulas. 35. } Emilia Pardo Basán. Novelas cortas. 36. } E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos. 37. } E. Pardo Basán. Hombres y mujeres de antaño. 38. } J. de Burgos. Cuentos cantares y chascarrillos. 39. } E. Pardo Basán. Vida contemporánea. 40. } Jacinto Labatla. Novelas íntimas. 41. } Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados 42. } F. Pi y Margall. Diálogos y Artículos.	45. Charles de Bernard. La casa de los amantes. 46. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde. 47. Rafael Altamira. Novellitas y cuentos. 48. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli. 49. Rodrigo Soriano. Por esos mundos... 50. Luis Taboada. Perfiles cómicos. 51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare. 52. J. Ortega Munilla. Fifiña. 53. F. Salazar. Algo de todo. 54. Mariano de Cavia. Cuentos en guerrilla. 55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta. 56. Francisco Alcántara. Córdoba. 57. Joaquín Dicenta. Cosas mías. 58. J. López Silva. De rompe y rasga 59. Antonio Zozaya. Instantaneas. 60. José Zahonero. Cuentecillos al aire. 61. Luis Taboada. Colección de tipos. 62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla. 63. Angel E. Chaves. Cuentos de varias épocas 64. Alfonso Karr. Buscar tres pes al gato. 65. Francisco Pi y Arsuaga. El Cid Campeador 66. Vital Aza. Pamplinas. 67. Antonio Peña y Goñi. Río revuelto. 68. Enrique Gómez Carrillo. Tristes idillos. 69. Nicolás Estévez. Calandracas. 70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera 71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias. 72. Joaquín M. Bartrina. Versos y prosa. 73. Francisco Barado. En la brecha. 74. Luis Taboada. Notas alegres. 75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta 76. Antonio Zozaya. De carne y hueso. 77. Xavier de Montepín. Muerto de amor. 78. Conde León Tolstói. Venid a mí... 79. Alfredo Calderón. A punta de pluma. 80. Enrique Murger. Elena. 81. Luis Taboada. Siga la broma. 82. Laura García de Giner. La Samaritana 83. Cyrano de Bergerac. Viaje a la luna. 84. Eugenio Antonio Flores. ¡Huérfana! 85. Iván Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote. 86. Alicia Pestana (Cañel). Cuentos. 87. Angel Guerra. Al sol.	88. T. Dostoyevsky. Alma infantil. 89. Edmundo de Amicis. Aire y Luz. 90. Laura García de Giner. Valentina. 91. Edmundo de Amicis. Manchas de color. 92. Voltaire. Zadig y Micromegas. 93. Manuel Ugarte. Mujeres de París. 94. } Obras menores de Cervantes. 95. } Juan Pérez Zubíriga. Chapuceras. 96. } Voltaire. Cándido. 97. } Goethe. Las amarguras del joven Werther. 98. } Jacinto Benavente. Teatro rápido. 99. } Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo 100. } J. León Pagano. La balada de los sueños. 101. } Angel Guerra. Polvo del camino. 102. } Camilo Castello Branco. María Moisés. 103. } Gracia Deledda. Cuentos de la Cerdeña. 104. } Antología taurina. 105. } Manuel Carretero. La espuma de Venus. 106. } Federico Bahola. Los ingleses vistos por un latino. 107. } Eça de Queiroz. La nodriza. 108. } A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra. 109. } M. Sarmiento. Así. 110. } Felipe Trigo. A todo honor. 111. } Manuel Ugarte. Los estudiantes de París. 112. } Fray Luis de León. La perfecta casada. 113. } Jorge Manrique. Poesías. 114. } Abate Prévost. Manón Lescaut. 115. } J. Givanel Mas. Prosa epistolar. 116. } J. Givanel Mas. Devocionario poético (Antología sagrada). 117. } Miguel A. Rodenas. De las majadas al otero. 118. } Eduardo Marquina. Juglarías. 119. } Gabriel Miró. Los Amigos, los Amantes y la Muerte. 120. } Santiago Rusiñol. Hojas de la vida. 121. } A. de Lamartine. Rafael. 122. } Alfonso Karr. El perro de sir John. 123. } Eduardo Zamacois. Rick. 124. } A. de Lamartine. Graziella. 125. } A. de Lamartine. Graziella.

Precio: de cada tomo Ptas. 0'60

NOTA.—Tot hom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correus, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaltes.

EL BON SANT

—A tu, minyó, si que no et florirà la varal